

YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN VALVONTAOHJELMA VUODELLE 2018

Ympäristölautakunta 19.12.2017 § 149

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Ympäristölupalaitosten valvonta.....	3
3. Ympäristönsuojelulain nojalla rekisteröitävien toimintojen valvonta	4
4. Maa-ainelain säännöllinen valvonta	4
5. Yhteislupien säännöllinen valvonta.....	5
6. Jätelain säännöllinen valvonta	5
6.1. Rekisteröitävän jätteen keräystoiminnan valvonta.....	5
6.2. Muu jätelain mukainen säännöllinen valvonta	5
7. Vesilain valvonta.....	6
8. Muu valvonta.....	6
9. Valvonnan toteutumisen arviointi.....	6

Liite 1. Ympäristölupalaitokset

Liite 2. Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitävät toiminnot

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen julkaisuja
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelma
Tekijä: Katariina Serenius
Kuvat: Ympäristövalvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Tuusula

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula
Käyntiosoite: Hyrylänkatu 8 C, Tuusula
Puhelin: (09) 87181
Faksi: (09) 3487 3220

www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi

1. Johdanto

Ympäristönsuojelulain (YSL, 527/2014) 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA, 713/2014) 30 §:ssä on säädetty tarkemmin valvontasuunnitelman sisällöstä. Sen mukaan valvontaohjelmassa on oltava:

- 1) suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista eri tyyppisten luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista;
- 2) tiedot muista kuin 1 kohdassa tarkoitetuista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä;
- 3) kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelman laatimismenettely tulee kuvata ympäristönsuojeluasetuksen 28 §:n mukaisesti valvontasuunnitelmassa. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on vahvistanut valvontasuunnitelman päätöksellään 19.12.2017 § xx.

Valvontaohjelmassa on kuvattu myös vuodelle 2018 suunniteltu maa-aineslain valvonta sekä jätelain suunnitelmallisen ja säännöllisen valvonnan toteuttaminen. Lyhyesti on myös kuvattu muu ympäristönsuojeluviranomaisen tekemä valvonta.

2. Ympäristölupalaitosten valvonta

Ympäristölupavaraisia laitoksia on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella yhteensä 110 kpl. Ympäristölupalaitoksien valvonta perustuu laitoskohteisesti tehtyyn riskinarviointiin. Riskiarvioinnin perusteella laitokset on jaoteltu neljään valvontaluokkaan. Vuonna 2018 ympäristölupien valvonta tulee keskittymään määräaikaistarkastusten tekemiseen. Lisäksi tarkastetaan laitosten toimittamat vuosiraportit ja tarkkailutulokset.

Taulukko 1. Lupalaitosten säännöllinen valvonta kunnittain vuonna 2018

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	3	1	7	9	9	29
Vuosiraportit	7	7	35	29	16	94
Tarkkailut	6	6	17	21	12	62

Liitteenä 1 on esitetty ympäristölupalaitokset ja valvontaluokkien vaihteluväli toimialoittain. Liitteen taulukkoon on koottu ympäristölupalaitoksiin suunnitellut määräaikaistarkastukset ja lupien velvoittamat vuosiraportoinnit sekä tarkkailua edellyttävien toimintojen määrä vuonna 2018.

3. Ympäristönsuojelulain nojalla rekisteröitävien toimintojen valvonta

Ympäristönsuojelulain mukaisesti rekisteröitäviä toimintoja on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella 81 kappaletta. Näistä suurin osa on jakeluasemia. Asfalttiasemia on rekisteröity vain muutama. Orgaanisia liuottimia käyttäviä toiminnanharjoittajia on rekisteröidyissä toiminnoissa nyt kolme, koska aiemmin ympäristöluvanvaraisia toimintoja siirtyi rekisteröitäviksi. Kemiallisia pesuloita on vasta rekisteröity yksi. Rekisteröitävien toiminnoille on tehty sama riskinarviointi kuin luvanvaraisille toiminnoille ja ne on jaettu samalla periaatteella neljään valvontaluokkaan. Ympäristövalvonta tulee tekemään rekisteröitäviin laitoksiin edellisvuotta enemmän tarkastuksia, mutta valvonta tulee silti vuonna 2017 keskittymään pääasiassa vuosiraportoinnin ja tarkkailujen seurantaan.

Taulukko 2. Rekisteröitävien toimintojen säännöllinen valvonta kunnittain vuonna 2018

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
Määräaikaistarkastukset	1	5	9	3	2	20
Vuosiraportit	5	8	11	6	7	37
Tarkkailut	2	7	5	1	6	21

Litteenä 2 on esitetty rekisteröitävät toiminnot ja valvontaluokkien vaihteluväli toimialoittain. Liitteen taulukkoon on koottu suunnitellut määräaikaistarkastukset ja vuosiraportointia sekä tarkkailua edellyttävien toimintojen määrä vuonna 2018.

4. Maa-aineslain säännöllinen valvonta

Maa-aineslain valvonta koostuu vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastamisesta ja määräaikaistarkastuksista. Luvanvaraiset maa-ainesten ottoalueet kuuluvat valvontaluokkiin 1 ja 2, joten ne tarkastetaan vuosittain tai joka toinen vuosi. Kotitarveottoalueiden jakamista valvontaluokkiin ei vielä ole tehty, mutta niissä tarkastustiheys tulee olemaan harvempi. Vuodelle 2018 ei ole suunniteltu tarkastuksia kotitarveottoalueille. Ympäristövalvonta jatkaa vuoden 2018 aikana kotitarveottoalueiden kartoittamista ja valvontaluokittamista.

Taulukko 3. Maa-aineslain mukaiset valvontakohteiden säännöllisen valvonnan tarkastukset vuonna 2018

Maa-ainesten ottotoiminta	Kohteiden lukumäärä						Tarkastuksia
	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	
Kiviaines	0	1	7	1	2	11	5
Tarvekivi	0	0	2	0	0	2	2
Sora ja hiekka	0	0	7	5	3	15	12
Multa	0	0	0	1	0	1	0
Kotitarveotto	0	0	7	8	10	25	0
Luvanvaraisia yhteensä	0	1	16	7	5	29	19
Valvontakohteita yhteensä	0	1	23	15	15	56	19

5. Yhteislupien säännöllinen valvonta

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen valvottavana on vuoden 2018 alussa kaksi yhteislupaa, jotka sisältävät ratkaisut maa-ainesluvasta ja ympäristöluvasta. Luvat on vasta myönnetty loppuvuodesta 2017 ja näiden lupien osalta vuonna 2018 tullaan todennäköisesti tekemään aloitustarkastukset. Näiden toiminnot sijoittuvat ympäristöluvan riskipisteytyksen perusteella valvontaluokkiin 3 ja 4. Maa-ainesvalvontaluokka muodostuu siten tarkastustiheyden kannalta ratkaisevaksi ja toiminnot tullaan tarkastamaan vuosittain tai joka toinen vuosi.

6. Jätelain säännöllinen valvonta

Jätelain säännöllisen valvonnan suunnittelu velvollisuus koskee rekisteröitäviä toimintoja ja jätteen kansainvälisiä siirtoja. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen suunnittelee rekisteröitävän jätteen keräystoiminnan valvonnan, johon kuuluvat jätteen keräystoimintaa tekevät yritykset ja hyötyjätepisteet. Omassa tarkastustoiminnassaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toteuttaa myös Suomen ympäristökeskuksen laatimaa kansainvälisten jätteensiirtojen valvontasuunnitelmaa. Suunnittelovelvollisuuden ulkopuolelle jää jätelain säännöllisestä valvonnasta vaarallisia jätteitä tuottava toiminta, joka kuitenkin on otettu osaksi tätä ohjelmaa.

Taulukko 4. Jätelain säännöllisen valvonnan kohteet vuonna 2018

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	Tarkastuksia
Jätteen keräystoiminta	0	1	3	0	3	7	4
Hyötyjätepiste	52	29	27	39	97	244	5
Toiminta, jossa syntyy vaarallisia jätteitä	n. 300	n.250	n.300	n.400	n.350	n.1600	valvontaprojekti

6.1. Rekisteröitävän jätteen keräystoiminnan valvonta

Rekisteröityjen jätteen kerääjiä on Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella seitsemän. Näistä osaan liittyy myös jätteen kansainvälisten siirtojen valvontaa. Vuonna 2018 valvontatarkastuksia on suunniteltu tehtäväksi neljä, jotka tullaan suuntaamaan riskinarvioinnissa suurimmat riskipisteet saanneisiin toimintoihin.

Hyötyjätepisteitä valitaan satunnaisotannalla valvottavaksi viisi. Niissä tullaan tarkastamaan samanaikaisesti kaikkien keräystoimijoiden hyötyjätepisteellä olevat keräysastiat. Tarkastettavat keräysastiat valitaan samalta alueelta. Tarkastettava alue valitaan satunnaisesti.

6.2. Muu jätelain mukainen säännöllinen valvonta

Valvontaa on ollut tarpeen priorisoida siten, että jätelain säännölliseen valvontaan ei ole ollut mahdollista kohdistaa merkittäviä valvontaresursseja. Tarkastuksia tullaan tekemään valvontaprojektina sekä toimenpidepyyntöjen ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

Säännöllisen valvonnan kohteet eivät ole vaarallisia jätteitä tuottavan toiminnan osalta ympäristövalvonnan tiedossa ja vuonna 2018 jatketaan valvontakohteiden kartoittamista. Vaarallisten jätteitä tuottavaa toimintaa on edellisvuosina tarkastettu valvontaprojekteina. Vuosina 2016 ja 2017 valvontaprojektit on kohdistettu autokorjaamosalalle. Myös vuonna 2018 tullaan järjestämään valvontaprojekti, joka kohdennetaan projektinsuunnittelun yhteydessä valittavalle toimialalle.

7. Vesilain valvonta

Valvontaa on ollut tarpeen priorisoida siten, että vesilain kohteita ei tarkasteta vuonna 2018 kuin toimenpidepyyntöjen ja kirjallisten vireillepanojen perusteella.

8. Muu valvonta

Uudenmaan ELY-keskuksen valvontavastuulla olevien laitosten tarkastuksiin osallistutaan vuonna 2018 työtilanteen sen salliessa. Teollisuusjätevesiä koskevia yhteistarkastuksia tehdään tarvittaessa vesihuoltolaitosten kanssa ja samalla voidaan tarkastaa toimintoja laajemmaltikin. Ympäristövalvonta antaa muille viranomaisille virka-apua tarvittaessa.

9. Valvonnan toteutumisen arviointi

Ympäristönsuojelulain lupa- ja rekisteröityjen toimintojen valvontaohjelman mukaista valvontaa ei vuonna 2017 ole pystytty toteuttamaan valvontaohjelman mukaisesti. Ympäristölupalaitosten tarkastuksia on pystytty tekemään noin puolet ohjelman mukaisesta määrästä. Rekisteröitävien laitosten tarkastukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Monessa valvontakohteessa on havaittu jatkotoimenpiteitä edellyttäviä puutteita lupaehtojen noudattamisessa. Valvonnan merkitys luvan noudattamiselle on osoittautunut todella merkittäväksi. Puutteet ovat olleet usein sitä merkittävämpiä mitä pidempi aika edellisestä valvontakäynnistä on ollut.

Maa-ainesten oton valvontaa on vuonna 2017 pystytty hoitamaan valvontaohjelman mukaisesti ja lähes kaikki suunnitellut ottoalueet on tarkastettu. Kaikkia suunniteltuja tarkastuksia ei ole tehty, koska kaikilla ottoalueilla ei vuonna 2017 ole ollut ottotoimintaa. Maa-ainesten ottoalueet ovat pääasiassa olleet maa-aineslupien mukaisia. Muutama ottoalue vaatii lisävalvontaa. Lopputarkastuksia ei ole voitu useammalla ottoalueella tehdä, koska alueiden maisemoinnit olivat vielä tekemättä tai kesken. Maisemoinnin varmistamiseksi on jouduttu käyttämään hallintopakkeinoja.

Jätelain säännöllisen valvonnan kohteiden osalta tiedot ovat edelleen puutteelliset. Rekisteröitävät jätteiden keräystoiminnot ovat pääsääntöisesti tehneet rekisteröinti-ilmoitukset ja rekisteröintitilanne on edelleen parantunut vuoden 2017 aikana. Nämä toiminnot ovat nyt melko hyvin tiedossa.

Jätelain säännöllisen valvonnan piiriin kuuluvat myös toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä. Ne eivät ole rekisteröintivelvollisia eikä niistä ole siksi kattavaa tietoa. Jätelain valvontaa tehtiin vuonna 2017 toimenpidepyyntöjen tai vireillepanojen perusteella. Lisäksi syksyllä 2017 jatkettiin valvontaprojektina vuonna 2016 tehtyjä autokorjaamojen vaarallisten jätteiden valvontaa liittyvää projektia. Projektin yhteydessä kaikkien sopijakuntien alueella tehtiin yhteensä lähes kolmekymmentä tarkastusta. Projektin tulokset osoittivat, että vaarallisten jätteiden tuottajien valvontaan on tarpeen suunnata nykyistä enemmän voimavaroja.

Vesilain valvonta on perustunut pääsääntöisesti kirjallisiin vireillepanoihin. ELY-keskuksen kanssa on sovittu, että vesilain mukaisesti luvanvaraisia toimintoja valvoo ELY-keskus. Vesilain lupia on kuitenkin valvottu osana ympäristö- ja maa-aineslupien valvontaa kohteissa, joilla on myös vesilain mukainen lupa.

Valvonnan voimavaroja on vuonna 2017 jouduttu kohdentamaan edelleen paljon toimenpidepyyntöjen käsittelyyn. Niitä on kirjattu lähes yhtä monta kuin vuonna 2016, jolloin ilmoituksia oli aiempiin vuosiin nähden poikkeuksellisen paljon.

Vuoden 2017 valvontaa tullaan arvioimaan tarkemmin vuosiraportoinnin yhteydessä keväällä 2018 samalla kun raportoidaan ympäristövalvonnan toteuttamisesta kokonaisuudessaan.

Ympäristöluvanvaraiset laitokset

Ympäristölupalaitokset	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	Valvontaluokat	Määräaikais- tarkastukset	Vuosiraportit	Tarkkailu- veloitteet
Metalliteollisuus	1	0	3	0	4	8	2 - 4	3	5	5
Energian tuotanto	0	0	0	1	1	2	3 - 4	0	2	1
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	1	1	1	4	1	8	1 - 4	2	5	3
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	0	0	0	0	1	1	4	1	0	0
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	1	1	10	1	1	14	2 - 4	4	14	13
Mineraalituotteiden valmistus	1	0	3	5	5	14	1 - 4	2	12	12
Nahan tai tekstiilien laitosten tuotanto tai käsittely	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	1	4	0	1	0	6	4	0	6	6
Eiäinsuojat tai kalankasvatus	0	0	12	5	1	18	2 - 4	2	16	1
Liikenne	0	0	3	4	2	9	2 - 4	1	4	1
Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	3	1	8	10	7	29	2 - 4	11	24	17
Muu toiminta	1	0	2	0	1	4	3 - 4	1	2	1
YSL 27 §:n mukaiset kohteet	1	1	2	1	0	5	3 - 4	2	4	2
Yhteensä	10	8	44	32	24	118	Yhteensä	29	94	62

Rekisteröitävät laitokset

Rekisteröitävät laitokset	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä	Valvontaluokat	Määräaikais- tarkastukset	Vuosiraportit	Tarkkailu- veloitteet
Asfalttiasema	0	0	3	0	1	4	3	1	4	0
Energian tuotanto	2	7	4	2	4	19	4	8	19	16
Jakeluasema	10	10	11	13	10	54	3 - 4	9	11	4
Orgaanisia liottimia käyttävät toiminta	1	1	0	0	1	3	4	2	2	1
Kemialliset pesulat	1	0	0	0	0	1	4	0	1	0
Yhteensä	14	18	18	15	16	81	Yhteensä	20	37	21